

**YARGITAY KARARLARI IŞIĞINDA**  
**ANONİM ORTAKLIKLARDA GENEL KURULUN TOPLANTIYA ÇAĞRI USULÜNE**  
**UYULMAMASININ HUKUKİ YAPTIRIMI**

**Yrd.Doç.Dr.Emre CUMALIOĞLU\***

**I. GİRİŞ**

Anonim ortaklıklarda genel kurulun çağrı usulüne uyulmadan toplanması ve karar alması durumunda alınan kararların hukuki durumu Yargıtay kararlarına konu olmuş ve bu kararlarda farklı hükümler verilmiştir. Bu çalışmada, bahsedilen genel kurul kararlarının hukuki durumu hakkında; kanun hükümleri, Yargıtay kararları ve öğretideki görüşler göz önünde bulundurularak bir bir değerlendirmede bulunulacaktır.

İncelemeye geçmeden önce anonim ortaklıklarda genel kurul toplantılarına çağrı usulü hakkında kısa bir bilgi vermek yerinde olacaktır. 6762 sayılı ve 1956 tarihli Türk Ticaret Kanununun (TTK) 360. ve devamı maddelerinde yönetim kurulu ve denetçilerle birlikte anonim ortaklığın zorunlu organları arasında yer alan genel kurul düzenlenmiştir. Anonim ortaklığın karar organı olan genel kurul, olağan ve olağanüstü olmak üzere iki şekilde toplanır. Olağan genel kurul toplantıları her hesap devresi sonundan itibaren üç ay içinde ve en az yılda bir defa (TTK m.364/1), olağanüstü genel kurul toplantıları ise gerekli görüldüğü hallerde her zaman yapılabilir (TTK m.364/3).

Genel kurulu olağan toplantıya yönetim kurulu davet eder. Olağanüstü toplantılara davet etme yetki ve göreviyse hem yönetim kuruluna hem de denetçilere verilmiştir (TTK m.365, m.355 ve m.353/1/b.8). Yargıtay iki kararında, zorunlu ve acil durumlarda bir anonim ortaklıkta denetçi olarak görev yapan iki denetçiden yalnızca birinin de paydaşları olağanüstü genel kurul toplantısına davet edebileceğine karar vermiştir<sup>2</sup>. Diğer bir ifadeyle denetçilerin heyet olarak hareket etme zorunluluğu bulunmamaktadır. Yönetim kurulu ve denetçilerden başka esas sermayenin en az %10'unu oluşturan azlık pay sahipleri (m.366), tasfiye memurları (m.440), mahkeme (m.367) ve Bakanlığın da istisnai bazı durumlarda genel kurulu toplantıya davet edebilirler.

TTK m.297/7'ye göre ise davetin şekli ana sözleşmede gösterilmelidir. TTK m.368'e göre genel kurul toplantısına davet ana sözleşmede gösterilen şekil ve şartlarda yapılır<sup>3</sup>. Tüm pay sahiplerinin genel kurul toplantısından haberdar olmalarını sağlamak amacıyla TTK'da, yapılması gereken asgari işler, emredici kurullarla düzenlenmiştir. Bu usul işlemleri ortakların haberdar olma imkanını artıracak şekilde olmak şartıyla ortaklık ana sözleşmesinde Kanundan farklı olarak düzenlenebilir. Örneğin

\* Yaşar Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk ABD Öğretim Üyesi

<sup>2</sup> Yrg. 11. HD, 8.11.1978, 4527 E. 5066 K. ; Yrg 11. HD. 13.3.1981, 1202/1107 K.

<sup>3</sup> TTK m.370'e göre çağrısız yapılan genel kurulda hüküm ifade edebilecek kararların alınması mümkündür. Maddeye göre çağrı yapılmadan toplanan genel kurul kararlarının geçerli olabilmesi için bütün pay sahiplerinin veya temsilcilerinin toplantıda hazır bulunmaları ve hiçbirinin toplantıya herhangi bir şekilde itiraz etmemiş olması gerekir.

CUMALIOĞLU, Emre: “Yargıtay Kararları Işığında Anonim Ortaklıklarda Genel Kurulun Toplantıya Çağrı Usulüne Uyulmamasının Hukuki Yapıtırımı”, Bilimsel Temyiz Dergisi, Sayı 1, Mayıs 2012, ss. 35-43 hukuk.yasar.edu.tr

genel kurul toplantısına davetin üç hafta önceden yapılacağı şeklinde bir düzenleme getirilebilir ancak, bir hafta önceden yapılacağı şeklindeki bir düzenleme emredici yasa hükmüne aykırı olacağı için geçersizdir. Toplantının gün ve saati, ilan ve toplantı günleri dahil olmamak üzere ve toplantıdan en az iki hafta önce Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi’nde (TTK m.37) ilan edilir. Ayrıca senetleri nama yazılı olan pay sahipleri ile önceden ortaklığa hisse senedi ibraz ederek adreslerini bildiren hamiline yazılı hisse senedi sahiplerine taahhütlü mektup gönderilerek toplantı günü ve saati bildirilir<sup>4</sup>. TTK m.369’a göre davet amacıyla verilen ilanlar ve gönderilen mektuplarda gündemin de belirtilmesi gerekir.

## II. İNCELEME

Yargıtay’ın TTK m.368’de belirtilen usule göre toplanmamış olan bir genel kurulun aldığı kararların hukuki durumu konusunda verdiği kararlar yıllar içinde farklılık göstermektedir. Yargıtay eski tarihli kararlarında çağrı usulüne uymadan toplanan genel kurullarda alınan kararların toplantı ve karar yeter sayısı olmadan alınan genel kurul kararlarının yok hükmünde olduğunu belirtmiş bazı kararlarında ise yalnızca “geçersiz” olduğuna hükmetmiştir. Bu kararların bazıları şöyledir:

*“... ortada yasaya ve usullüne uygun bir genel kurul daveti olmadığı gibi, bu şekilde toplanan bir genel kurulun varlığından da söz edilemez. Zira, yönetim kurulunca toplantıya katılması arzu edilmeyen ve genel kurulun seyrini etkileyebilecek bir kısım ortaklara çağrı yapılmadan toplanan genel kurulda alınan kararlar hukuken himaye görmesi doğru değildir. Meğer ki, bu eksikliklere rağmen TTK’nun 370. maddesi şartı yerine gelmedikçe, bu şekilde yasaya aykırı olarak yapılan çağrı üzerine toplanan genel kurulda alınan bütün kararlar hükümsüz ve geçersizdir. Diğer bir deyişle, (yoklukla) maluldür...”<sup>5</sup>*

*“... TTK’nun 368 inci maddesinde belirtildiği gibi genel kurulun toplantıya çağırılması esas sözleşmede gösterilen şekil ve surette her halde toplantıdan en az iki hafta önce yapılmak gerekir. Bundan başka, hisse senetleri nama yazılı olan pay sahipleri ile önceden şirkete bir hisse senedi tevdi ederek ikametgahını bildiren pay sahiplerine taahhütlü mektup gönderilmesi suretiyle de toplantı günü bildirilir. Ankara’da 37. maddede anılan Ticaret Sicili Gazetesi mevcut olduğu halde, ilanın sadece İnkilap gazetesinde yayımlanması sözü geçen 368. maddesinin emredici hükmüne aykırıdır. Davacılar nama yazılı hisse senediyle ortak bulduklarından aynı maddenin ikinci cümlesi uyarınca kendilerine toplantı gününün taahhütlü mektupla bildirilmesi gerekirken bu hükme de riayet edilmemiştir. Buna rağmen, esas sözleşmenin 25. maddesine dayanılarak İnkilap gazetesiyile yapılan ilanın yeterli görülmesinde Kanunun yukarıda açıklanan hükümleri muvacehesinde isabet bulunamamıştır...”<sup>6</sup>*

<sup>4</sup> Sermaye Piyasası Kanununda farklı bir düzenleme getirilmiştir. Kanunun 11/VI. maddesi şu şekildedir: “Nama yazılı olarak ihraç edilmiş olup da, borsalarda veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda devamlı işlem gören hisse senetleri hakkında Türk Ticaret Kanununun 368 inci maddesindeki, ortaklara taahhütlü mektup gönderilmesi suretiyle toplantı gününün bildirilmesine ilişkin hüküm uygulanmaz.”

<sup>5</sup> Yrg. 11. HD 19.10.1982, 3800 E. 3992 K. (Eriş, s.2114).

<sup>6</sup> Yrg. Ticaret Dairesi 25.10.1965, 1963/5166 E. 1965/3024 K. (Eriş, s.2111). “... hal böyle olunca da yasaya aykırı olarak Üsküdar 2. Asliye hukuk mahkemesince tedbir niteliğinde toplantının yapılmasına karar verilmiş olması

CUMALIOĞLU, Emre: “Yargıtay Kararları Işığında Anonim Ortaklıklarda Genel Kurulun Toplantıya Çağrı Usulüne Uyulmamasının Hukuki Yapıtırımı”, Bilimsel Temyiz Dergisi, Sayı 1, Mayıs 2012, ss. 35-43 hukuk.yasar.edu.tr

Bilindiği gibi hukuki işlemler emredici nitelikteki kurucu unsurlara uyulmaması halinde yok hükmündedir. Diğer bir ifadeyle emredici kurucu unsurlara aykırılığın sonucu, yokluktur<sup>7</sup>. Bir genel kurul kararından söz edebilmek için iki kurucu unsur gerekir. Bunlar: a. Genel kurul niteliğinde bir kurul ve b. Genel kurulu oluşturan pay sahiplerinin kararıdır. Dolayısıyla, toplantıya katılanlar pay sahibi değillerse veya karar alınmamışsa ortada bir genel kurul kararı yoktur<sup>8</sup>.

Karar alınmasından maksat toplantı ve karar nisaplarına uygun olarak alınan karardır. Yargıtay da bu nisaplara uyulmadan alınan kararı yok hükmünde görmektedir<sup>9</sup>. Yok olan kararlar için süre ile sınırlı olmaksızın bir tespit davası açarak yokluğu tespit ettirmek yeterlidir.

Yargıtay daha sonra yukarıda belirtilen görüşünü terk etmiş usulüne uygun olarak genel kurula davet edilmeyen bir pay sahibinin, o genel kurulda alınan kararın kanuna, ana sözleşmeye, ve iyi niyet kurallarına aykırı olması halinde iptal edilebileceği yönünde kararlar vermiştir<sup>10</sup>. Yargıtay’ın bazı kararları şöyledir:

“...mahkemece, TTK’nun 368. Madde hükmü dayanak gösterilerek nama yazılı pay sahibi olan davacının genel kurul toplantı gün ve saatinden taahhütlü mektupla haberdar edilmemiş olması nedeniyle, yapılan genel kurul toplantısının yoklukla malul olduğu sonucuna varılarak iptaline karar verilmiş ise de, yukarıda anılan madde hükmüne riayet edilmemiş olması genel kurul toplantısının yoklukla malul olmasını gerektirmeyip ancak bir iptal davası nedeni oluşturur...”<sup>11</sup>”

“...genel kurula çağırılmamak genel kurul kararlarının iptalini gerektirmez. Bu durum ancak çağırılmayan ortağa dava açma hakkını verir...”<sup>12</sup>”

“...genel kurul toplantısı için yapılan çağrıdaki usulsüzlüğün ancak o toplantıda alınan kararların iptal edilebilirliğine yol açar.”<sup>13</sup>”

---

dahi yoklukla malul olan genel kurul toplantısına geçerlilik kazandıramaz.” Yrg. 11. HD 20.12.1983, 6304 E. 6409 K. (Eriş, s.2115)

<sup>7</sup> Eren, Fikret, “Borçlar Hukuku – Genel Hükümler”, Beta Yay., İstanbul, 2006, s.297 vd. Kimi yazarlar yokluğu kabul etmemektedir. Bazı yazarlara göre yokluk bir yaptırım olmayıp, emredici kurala aykırılığa bağlanan bir sonuçtur (bkz. Edis, Seyfullah, “Medeni Hukuka Giriş ve Başlangıç Hükümleri”, 4. Bası, Ankara, 1989, s.161).

<sup>8</sup> Bir görüşe göre, Bakanlık komiserinin toplantıda bulunmaması ve zaıptı imzalamaması hallerinde de (m.378/2 atfıyla m.297), karar yoktur (Poroy, (Tekinalp/Çamoğlu), s.423) bkz. Yargıtay da toplantı ve karar yeter sayıları açısından aynı görüştedir. Bkz. Yrg. 11 HD, 09.10 2001 T, 5691 E., 7567 K. ve 27.12.1991 tarih, 6889 E. 68895 K. Poroy, Reha, (Tekinalp/Çamoğlu), “Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku”, Beta Yay., 9. Bası, İstanbul, 2003, s.423.

İmregün’e göre, toplantıya çağrı merasimi hiç yerine getirilmemişse, genel kurul tutanağı Bakanlık komiserince imzalanmamışsa, toplantı ve karar yeter sayıları şeklen dahi oluşmamış ise ortada bir genel kurul kararı yoktur (İmregün, Oğuz, “Kara Ticareti Hukuku Dersleri”, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1996, s.248 vd., s.311).

Moroğlu, genel kurul toplantısı yapılmadan veya toplantı dışında kullanılan oylarla alınan genel kurul kararlarının “yok” olduğunu söyler (Moroğlu, Erdoğan, “Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü”, 5. Bası, Vedat Yay., İstanbul, 2009, s.68).

Şener de, usulüne uygun toplanmayan genel kurulun verdiği kararların, TTK 370. madde hariç olmak üzere, temel nitelikteki şekli koşula uymadığı için yoklukla sakat olduğunu, TTK m.381/1/b.1 hükmünün ise davetin varlığını etkilemeyen, sadece iptal edilebilirliğe yol açan sakatlıkların söz konusu olması halinde uygulama alanı bulacağını söylemektedir Şener, Oruç Hami, “Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku”, Seçkin yay. Ankara, 2002., s.94-95.

<sup>9</sup> Yrg. 11. HD. 17.3.2006, 2005/9997 E. 2006/2773 K. (www.kazanci.com.tr)

“Toplantı veya karar yeter sayısı olmayan genel kurulda alınan kararlar yoklukla maluldür. Yok sayılan kararlar için de, TTK’nın 381’inci maddesi değil, genel kurullar uygulanır” Yrg. 11 HD 12.04.1983, 1163 E., 1914 K. (Eriş, Gönen, “Türk Ticaret Kanunu – Ticari İşletme ve Şirketler”, 2. cilt, 3. Bası, Seçkin Yay., Ankara, 2004, s.2208).

<sup>10</sup> Yrg 11. HD. 19.11.1991, 1822 E. 6162 K.; Yrg. 11. HD. 07.3.1986, 728 E. 1270 K. (Poroy (Tekinalp/Çamoğlu), s.433).

<sup>11</sup> Yrg. 11. HD. 14.11.1989, 7864 E. 6249 K. (Eriş, s.2117)

<sup>12</sup> Yrg. 11. HD. 01.02.1990, 8903 E. 472 K. (Eriş, s.2117 vd.)

CUMALIOĞLU, Emre: “Yargıtay Kararları Işığında Anonim Ortaklıklarda Genel Kurulun Toplantıya Çağrı Usulüne Uyulmamasının Hukuki Yaptırımı”, Bilimsel Temyiz Dergisi, Sayı 1, Mayıs 2012, ss. 35-43 hukuk.yasar.edu.tr

“...genel kurul toplantısı için yapılan çağrıdaki usulsüzlük, bu toplantıda alınan kararların iptali için tek başına neden olamaz...<sup>14</sup>”

“...dairemizin istikrar kazanan kararlarına göre, genel kurula çağrının usulsüz olması ve genel kurulu toplantıya çağırılanların yetkisiz olmasının yapılan genel kurulun hükümsüz sayılmasını gerektirmeyeceği ancak usulüne uygun çağrı yapılmayan ortaklara dava hakkı sağlayacağı ve alınan kararların yasa, ana sözleşme ve objektif iyi niyet kurallarına aykırı olması halinde iptal edilebileceği kabul edilmektedir...<sup>15</sup>”

Nisbi emredici hükümler zayıf olanı korumak amacıyla kanun koyucu tarafından sevk edilmiştir. Bu kurallar ile çıkarları korunmakta olan kişiler, çıkarlarının ihlal edilmesinden sonra nisbi emredici hüküm ile tanınan haklarını kullanmaktan vazgeçebilirler. Nisbi emredici hükümlere aykırı olarak yapılan işlemler iptal edilebilir işlemlerdir.

Moroğlu'na göre anonim ortaklıklarla ilgili TTK hükümleri esas olarak nisbi emredici hükümlerdir. Anonim ortaklık genel kurul kararlarının unsurlarına ilişkin bulunan kurucu, şekli nitelikteki hükümler ise mutlak emredicidir, bunların dışında kalan, kararın meydana gelişine ilişkin diğer tüm hükümler ise nisbi emredici kurallardır. Örneğin ilan süresini kısaltan bir genel kurul kararı müstakbel pay sahiplerinin haklarını ihlal ettiği için mutlak butlanla sakattır. Fakat bu ilan süresine uyulmadan toplanan bir genel kurulun almış olduğu emredici hükümlere aykırılık teşkil etmeyen kararlar, mevcut pay sahiplerinin çıkarlarına sürenin ihlali nedeniyle aykırılık oluşturacağından iptal edilebilir kararlardır<sup>16</sup>.

Çevik ise davet gerektiği gibi yapılmamışsa süreye aykırılık varsa, gündem gereği gibi ilan edilmemişse m. 381'e göre iptal davası açılabileceğini<sup>17</sup>, buna karşılık genel kurulun hiç davet yapmaksızın veya ilanda toplantı gün ve yeri gösterilmeden toplanmış olması halinde böyle bir genel kurulun muteber olmayacağı ve aldığı kararların da hiç alınmamış sayılabileceğini belirtmiştir.<sup>18</sup> Buradaki hükümsüzlük türünü ise belirtmemiştir.

TTK Tasarısını hazırlayan Prof. Dr. Ernst E. Hirsch, TTK m.381 ile, BK ve genel olarak özel hukukta yer alan hükümsüzlük hallerinden bağımsız bir alan yaratıldığını, genel kurul kararlarının uzun süre sürüncemede kalmasının hukuksal güvenliğe ters bir durum yaratacağı için emredici kurallara aykırı olan genel kurul kararlarının yaptırımının mutlak butlan değil, iptal edilebilirlik olması gerektiğini savunur. Hirsch, gündemde olmayan bir konuda alınan kararın ise itiraz davasına gerek

<sup>13</sup> Yrg. 11. HD 19.9.1994, 1315 E. 6510 K. (Eriş, s.2117 vd.)

<sup>14</sup> Yrg. 11. HD. 06.6.1994, 865 E, 4780 K. ve aynı yönde Yrg. 11. HD. 19.3..2002, 10204 E. 2499 K. ve Yrg. 11. HD 14.4.2003, 11407 E., 3591 K. Yrg. 11. HD 23.10.2000, 8481 E., 8125 K.; Yrg. 11. HD. 15.01.2002, 8260 E., 171 K. (Eriş, s.2117 vd.)

<sup>15</sup> Yrg. 11. HD. 10.12.2002, 7827 E. 11447 K. (Moroğlu, s.97)

<sup>16</sup> Moroğlu, s.57-61; Poroy da emredici hükmün yalnızca pay sahiplerinin çıkarlarını koruması halinde iptal edilebilirliğin söz konusu olduğunu belirtir Poroy (Tekinalp/Çamoğlu), s.416

<sup>17</sup> Maddede iptal davası için tanınan üç aylık süre hak düşürücü süre olup mahkeme tarafından re'sen göz önüne alınır. (Yrg. 11 HD, 17.2.1986, 9 E. 739 K.) (Eriş, s.2213)

<sup>18</sup> Çevik, Orhan Nuri, “Anonim Şirketler”, 3. Baskı, Seçkin Kitabevi, Ankara, 1988, s.683.

CUMALIOĞLU, Emre: “Yargıtay Kararları Işığında Anonim Ortaklıklarda Genel Kurulun Toplantıya Çağrı Usulüne Uyulmamasının Hukuki Yapıtırımı”, Bilimsel Temyiz Dergisi, Sayı 1, Mayıs 2012, ss. 35-43 hukuk.yasar.edu.tr

olmaksızın hükümsüz olduğunu; ayrıca kararların geçerli olabilmesi için Bakanlık komiserinin bulunması gerektiğini de belirtir<sup>19</sup>.

İmregün bu görüşe, hukuki güvenlik ve huzuru sağlamak için yeterli gördüğü TTK m.321’de yer alan ve anonim ortaklıkla işlem yapan üçüncü kişileri koruyucu hükmü ileri sürerek karşı çıkmaktadır<sup>20</sup>. Poroy ise hukuki açıdan güven konusunda tereddüde düşülmesi durumunda kararın iptal edilebilir olduğunun kabul edilmesi gerektiğini belirtmektedir.<sup>21</sup>

Öğretide yazarlar, somut durumları ele alarak farklı bakış açılarıyla Kanun hükümlerini yorumlamışlardır. Bunlara birkaç örnek vermek gerekirse:

Teoman’a göre, Ticaret Sicili Gazetesinde usulüne uygun ilan yapılmamış olsa da toplantıya katılan pay sahibinin TTK m.368’e dayanarak iptal davası açma hakkı bulunmamaktadır. Yazara göre iptal davası açabilmek için toplantıya katılmamış olmak ve hiçbir şekilde toplantıdan haberdar olmamış bulunmak gerekmektedir.<sup>22</sup>

Şener de TTK m.368 de yer alan prosedürün amacını, ortakların toplantı gündeminden zamanında haberdar edilerek çıkarlarını daha iyi koruyabilmelerini sağlamak olduğunu; geçerli bir davetten söz edebilmek için davetin bütün pay sahiplerine yapılmış olması gerektiğini; toplantı ile davet arasında bulunması gereken iki haftalık sürenin nisbi emredici bir hüküm olduğunu zayıf durumdaki paydaşın özel çıkarını koruduğunu bu nedenle süreye aykırılığın iptal edilebilirliğe yol açacağını; yalnızca gazete ilanının yeterli olmadığını, mektupların da muhataplarına toplantıdan en az iki hafta önce ulaşacak şekilde gönderilmesi gerektiğini söylemektedir<sup>23</sup>.

İmregün’e göre, toplantı yeter sayısına aykırılık halinde böyle bir genel kurulda alınan kararlar hüküm ifade etmez, geçersizdir. Ancak şeklen toplantı yetersayısı var ise yani aslında toplantıya katılmaya yetkili olmayan kişilerin katılımıyla genel kurul karar almışsa bu kararlar iptal edilebilir<sup>24</sup>.

Teoman Yargıtayın kararlarını eleştirerek, genel kurula hiç davet edilmeyen bir pay sahibinin TTK m.381 uyarınca iptal davası açabileceğini, ancak açılacak olan bu iptal davasında genel kurulda alınan kararların yasa, ana sözleşme veya iyi niyet kurallarına aykırı olduğunun kanıtlanmasının gerekli olmadığını belirtmektedir<sup>25</sup>.

### III. SONUÇ

<sup>19</sup> Hirsh, Ernst E., Ticaret Hukuku Dersleri, 2. Bası, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul 1946, s.288 vd.

<sup>20</sup> İmregün, s.312-313

<sup>21</sup> Poroy (Tekinalp/Çamoğlu), s.416

<sup>22</sup> Teoman, s.104

<sup>23</sup> Şener, s. 91-94; Poroy da mektupların 15 günlük süreye tabi olması gerektiğini belirtmektedir (Poroy, (Tekinalp/Çamoğlu), s.395); Moroğlu ise konuyla ilgili olarak, mektupların iyi niyetle usulüne gönderilmiş olmasının yeterli olduğunu. Çağrının bir irade beyanı olduğunu, bu irade beyanının ulaşması veya ulaştığının kanıtlanmasının şart olmadığını belirtir (Moroğlu, s.67) Yargıtay ise bir kararında mektupların toplantı gününden önceki bir günde ele geçmesini yeterli görmüştür (Yrg. 11.HD 10.3.1987, 6151 E. 1357 K. (Eriş, s.2116,2117))

<sup>24</sup> İmregün, s.301, 302

<sup>25</sup> Teoman, Ömer, “Yaşayan Ticaret Hukuku”, cilt 1, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara, 1993, s.98. Bu gerekliliği savunan yazarlar için bkz Teoman, s.96 vd.

Dünyada yaşanan hızlı ekonomik gelişmelerde anonim ortaklıkların büyük payı vardır. Dağınık ve küçük miktardaki sermayeleri bir araya toplayarak belli bir iktisadi amaca özgüleyen anonim ortaklıklar, tek tek bireylerin üstesinden gelemedikleri zorlukları aşmış ve büyük ilerlemeye neden olmuştur. Anonim ortaklıklarda genel kurul pay sahiplerinin bu sıfatlarından kaynaklanan haklarını kullandıkları yerdir. TTK'nın 368. ve 381/1/b.1 hükümlerini tutarlı bir şekilde birbiriyle bağdaştırmak gerekmektedir. Lafza bağlı yorumun hakkaniyete aykırı olacağı ve daha fazla karışıklığa yol açacağı görülmektedir. Küçük demokrasi modelleri olan anonim ortaklıklarda, çoğulcu demokrasi anlayışıyla, azınlığın yaşama, ifade ve çoğunluk haline gelebilme olanağına sahip olması gerekir.

Yargıtay'ın yeni tarihli kararlarında benimsediği görüşe katılmak gerekir ancak usulüne uygun davet edilmediği için iptal davası açan ortağın talebinin kabulü için TTK m.381/1/b.1'e göre kararın kanuna, ana sözleşmeye veya objektif iyi niyet kuralına aykırı olması gereği pozitif hukukumuz bakımından yerinde olsa da olması gereken hukuk yönünden bunu doğru bulmuyoruz. Yukarıda da belirtildiği gibi genel kurula katılmak yalnızca oy hakkıyla değil, tartışmalara katılma, görüşlerini beyan etme haklarıyla da ilgilidir. Genel kurul anonim ortaklığın karar organıdır. Alınan karar; kanuna, ana sözleşmeye veya dürüstlük kuralına aykırı olmasa da usulüne uygun olarak toplanmayan genel kurulun aldığı kararın, anonim ortaklığın kararı olduğunun söylenmesi her zaman mümkün olmayabilir. Aksi görüş kabul edilirse yönetimde bulunan azınlık, birleşme, örgütlenme imkanı tanımadığı çoğunluğu istediği gibi idare edebilecektir.

Diğer yandan usulüne uygun çağrılmamış bir ya da birkaç paydaşa sadece çağrıdaki usulsüzlük nedeniyle iptal davası açabilme hakkının tanınması, istismara yol açabilecek, önemli miktarlarda mali kayba ve zaman kaybına yol açabilecektir. Bu nedenle yüzde on gibi bir asgari orandaki paydaşa yalnızca usulüne uygun davet edilmedikleri gerekçesiyle dava açabilme hakkı tanınması uygun olacaktır.

6101 sayılı yeni Türk Ticaret Kanununun 446/I/b maddesinde ise “*Toplantıda hazır bulunsun veya bulunmasın, olumsuz oy kullanmış olsun ya da olmasın; çağrının usulüne göre yapılmadığını, gündemin gereği gibi ilan edilmediğini, genel kurula katılma yetkisi bulunmayan kişilerin veya temsilcilerinin toplantıya katılıp oy kullandıklarını, genel kurula katılmasına ve oy kullanmasına haksız olarak izin verilmediğini ve yukarıda sayılan aykırılıkların genel kurul kararının alınmasında etkili olduğunu ileri süren pay sahipleri*”nin üç ay içinde iptal davası açabilecekleri düzenlenmektedir. Bu madde “*toplantıda hazır bulunsun veya bulunmasın, olumsuz oy kullanmış olsun ya da olmasın*” pay sahiplerine dava açma hakkı tanıyarak yürürlükteki TTK'ya göre iptal davası açabilme imkanı olabilecek kişileri sayısal olarak artırmakla birlikte, genel kurul kararının iptal edilebilmesi için davacıya iddia ettiği aykırılığın genel kurul kararının alınmasında etkili olduğunu ispat etme yükü getiriyor gibi görülmektedir. Kanımca davacının 445. maddede sayılan iptal sebeplerineden (*kanun veya esas sözleşme hükümlerine ve özellikle dürüstlük kuralına aykırılık*) birini ispat etmesi davanın kabulü için yeterli görülmelidir. Davacıdan, kanuna aykırı olduğu sabit olan genel kurul kararının alınmasına çağrı usulüne aykırılığın etkili olduğunun ispat edilmesinin beklenmesi ve ispat

CUMALIOĞLU, Emre: “Yargıtay Kararları Işığında Anonim Ortaklıklarda Genel Kurulun Toplantıya Çağrı Usulüne Uyulmamasının Hukuki Yapıtırımı”, Bilimsel Temyiz Dergisi, Sayı 1, Mayıs 2012, ss. 35-43 [hukuk.yasar.edu.tr](http://hukuk.yasar.edu.tr)  
edilememesi durumunda kanuna, ana sözleşmeye veya dürüstlük kuralına aykırı kararın iptal edilmemesi doğru olmayacaktır.